

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
__23__ листопада 2020 року,
Протокол № __6__

Перший проректор

_____ **О.М. Омельчук**
(підпис) (ініціали, прізвище)

__23__ листопада __2020__ року

М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
галузі знань 07 Управління та адміністрування**

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 1
2. Заплановані результати навчання	– 4
3. Програма навчальної дисципліни	– 6
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 9
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 9
4.2. Аудиторні заняття	– 10
4.3. Самостійна робота студентів	– 10
5. Методи навчання та контролю	– 10
6. Схема нарахування балів	– 11
7. Рекомендована література	– 12
7.1. Основна література	– 12
7.2. Допоміжна література	– 12
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 14

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 07 Управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	– 072 Фінанси, банківська справа та страхування
3. Назва спеціалізації	– спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Економічне обґрунтування управлінських рішень
5. Тип дисципліни	– вибіркова
6. Код дисципліни	– ППВ 13.3
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– четвертий
10. Семестр	– восьмий (денна)/ – (заочна)
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3,5 / 105
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 50
% від загального обсягу	– 47
лекційні заняття (годин)	– 36
% від обсягу аудиторних годин	– 72
семінарські заняття (годин)	– 14
% від обсягу аудиторних годин	– 28
самостійна робота (годин)	– 55
% від загального обсягу	– 53
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 2,5
самостійної роботи	– 2,6
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ЗПО 10 Теорія ймовірностей та математична статистика; ЗПО 12 Основи охорони праці; ППО 11 Економіко-математичні методи та моделі; ЗПВ 2.3 Логіка; ППВ 6.1 Макрофінансовий аналіз; ППВ 6.2 Фінансовий аналіз підприємства
2) супутні дисципліни	– –
3) наступні дисципліни	– –
14. Мова вивчення дисципліни	– українська

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Загальні компетентності</p> <p>ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 10. Здатність працювати у команді.</p> <p style="text-align: center;">Спеціальні компетентності</p> <p>СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК 03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК 04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач. СК 05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку. СК 10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення. СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p>
Результати навчання	<p>ПР 05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). ПР 06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач. ПР 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем. ПР 12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності. ПР 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПР 20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.</p>

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:
1. Знання
<i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>
1.1) відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату економічного обґрунтування управлінських рішень;
1.2) називати підходи до категорії «управлінські рішення»;
1.3) описувати основні етапи підготовки управлінських рішень;
1.4) відтворювати класифікацію управлінських рішень;
1.5) скласти список основних методів економічного обґрунтування управлінських рішень.
2. Розуміння
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>

2.1) пояснювати логіку економічного обґрунтування рішень у інвестиційній сфері;
2.2) класифікувати методи прийняття та обґрунтування управлінських рішень;
2.3) обговорювати специфіку застосування теорії ігор при економічному обґрунтуванні управлінських рішень
2.4) розпізнавати визначальні риси управлінських рішень;
2.5) інтерпретувати значення та роль інформаційної підтримки управлінської діяльності.
3. Застосування знань
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>
3.1) знаходити відмінності між основними методами економічного обґрунтування управлінських рішень;
3.2) виявляти помилки при прийнятті та обґрунтуванні управлінських рішень;
3.3) окреслювати сутність та види аналітичних й евристичних методів обґрунтування управлінських рішень;
3.4) методи визначення ефективності управлінських рішень на підприємстві;
3.5) вибирати методи прийняття та економічного обґрунтування рішень на підприємстві за умов ризику та невизначеності;
4. Аналіз
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) обчислювати строки окупності проектів;
4.2) виділяти головні критерії прийнятих управлінських рішень;
4.3) ілюструвати логіку економічного обґрунтування фінансових рішень;
4.4) критикувати застосування управлінських рішень на підприємствах;
4.5) протиставляти аналітичні та евристичні методи прийняття управлінських рішень;
5. Синтез
<i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) аргументувати потребу прийняття рішення та обґрунтовувати її;
5.2) формулювати ключові проблеми, що потребують вирішення в організації;
5.3) узагальнювати набір інструментів для прийняття та обґрунтування управлінських рішень;
5.4) інтегрувати процеси застосування різних управлінських рішень з метою їх відповідності принципу узгодженості;
5.5) проектувати управлінські рішення, що передбачають розробку прогнозів;
6. Оцінювання
<i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) оцінювати ефективність прийнятих управлінських рішень;
6.2) робити висновок щодо відповідності прийнятих рішень юридичним та господарським вимогам;
6.3) передбачати наслідки прийнятих управлінських рішень;
6.4) ухвалювати прийняття управлінських рішень у певних формах;
6.5) виміряти ефект та економічний результат прийнятих управлінських рішень;
7. Створення (творчість)
<i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) розробляти та економічно обґрунтовувати управлінські рішення в сфері фінансової діяльності;
7.2) пропонувати способи та оцінювати ефективність прийнятих управлінських рішень;
7.3) генерувати та використовувати евристичні методи обґрунтування управлінських рішень;
7.4) придумувати та використовувати в управлінській практиці методи прийняття управлінських рішень залежно від конкретних умов та ситуації;
7.5) застосовувати аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутнісна характеристика управлінських рішень

Управлінські рішення: сутність, елементи, форми прояву. Класифікація управлінських рішень. Форми прийняття управлінських рішень. Критерії ефективності та якості управлінських рішень. Ієрархічність управлінських рішень

Оптимальність, результативність та якість господарських рішень – основні параметри та показники. Управлінське рішення як ланка процесу управління підприємством. Системний та ситуаційний підходи до управлінських рішень. Модель проблемної ситуації. Графічне зображення проблемної ситуації. Підходи в прийнятті рішень різними школами управління .

Типологія управлінських рішень. Політичні рішення: сутність, технології прийняття і впровадження. Стратегічні та тактичні рішення, їх особливості та взаємозв'язок.

Тема 2. Технологія прийняття та реалізації управлінських рішень

Технологія розробки управлінських рішень. Етапи, елементи та алгоритм технології прийняття управлінських рішень. Фактори впливу на прийняття рішень. Вплив інформаційного забезпечення на підготовку прийняття управлінських рішень.

Місце людського фактора у процесі прийняття рішень. Особливості стилів прийняття управлінських рішень. Неформальні аспекти розробки рішень

Загальна характеристика проблеми комунікації в процесі розробки рішень. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища та їх вплив на реалізацію альтернатив. Забезпечення співставності альтернативних варіантів управлінських рішень

Зміст процесу контролю за виконанням рішень. Система обліку, контролю та мотивації управлінських рішень. Соціально-психологічні аспекти контролю.

Тема 3. Методи прийняття управлінських рішень

Класифікація методів прийняття управлінських рішень. Методи групової роботи в прийнятті управлінських рішень (пряма та обернена розумова атака, метод ключових запитань, метод довільних асоціацій, метод інверсій, метод особистих аналогій, метод номінальної групи, метод синектики, метод «635», метод Дельфі). Прийоми індивідуальної роботи та теоретико-ігрові методи при прийнятті управлінських рішень.

Організація та ефективність використання експертних оцінок при прийнятті управлінських рішень.

Формування експертних оцінок та оцінка узгодженості думок експертів в процесах прийняття управлінських рішень.

Особливості, умови застосування та рекомендації застосування евристичних методів прийняття управлінських рішень. Застосування методів індивідуальної роботи при прийнятті управлінських рішень. Програмно-цільовий підхід до прийняття управлінських рішень.

Аналітичні методи обґрунтування управлінських рішень (системний аналіз у теорії прийняття рішень, багатопланові аналітичні методи)

Тема 4. Системи стратегічного вимірювання економічних результатів управління

Роль систем стратегічного вимірювання в управлінні. Сутність збалансованої системи показників (BSC). Характеристика системи показників відповідальності. Модель ділової переваги (BEM) та піраміда результативності МакНейра.

Оцінка впливу факторів на діяльність підприємства. Матриці можливостей та загроз Дж. Вільсона. Комплексний аналіз PIMS (Profit Impact of Market Strategy) – аналіз впливу ринкової стратегії на прибуток

Система техніко-економічного аналізу. Методика економічного аналізу. Прийом порівняння показників і його основні форми. Деталізація економічних показників.

Балансовий прийом. Метод статистичних групувань. Типологічні, структурні та аналітичні групування. Спосіб перерахунку показників. Метод абсолютних, відносних і середніх величин. Ряди динаміки. Паралельні ряди. Індексний метод. Метод ланцюгових підстановок.

Тема 5. Методи прогнозування при обґрунтуванні управлінських рішень

Сутність та зміст методів прогнозування. Кількісні методи прогнозування. Якісні методи прогнозування. Характеристика методу екстраполяції, параметричного та індексного методу та їх роль в прогнозуванні. Сутність нормативного, експертного та експериментального методів прогнозування.

Регресивно – кореляційний аналіз, його застосування в прогнозуванні та для оцінки ефективності прийнятих управлінських рішень. Причинно-наслідкові зв'язки що виникають між ознаками. Різні типи відношень. Перевірка щільності зв'язку між ознаками. Встановлення істотності зв'язку між ознаками через порівняння фактичного значення з критичним. Застосування коефіцієнту та індекс детермінації, коефіцієнту кореляції Пірсона. Побудова тренду засобами Excel.

Організація робіт управлінським персоналом з прогнозування в ході прийняття управлінських рішень.

Тема 6. Обґрунтування управлінських рішень із фінансування діяльності підприємства

Джерела фінансування підприємства. Принципи формування та моделювання структури капіталу підприємства. Дивідендна політика підприємства.

Інформаційна база здійснення фінансової діагностики. Традиційні методи фінансової діагностики. Новітні методи фінансової діагностики.

Сутність, інформаційна база та методи фінансової діагностики підприємства

Тема 7. Економічне обґрунтування рішень в інвестиційній сфері

Методичні основи оцінки ефективності інвестиційних проектів. Грошові потоки інвестиційного проекту: поняття, склад, структура та розрахунок. Традиційні методи оцінки інвестиційних проектів.

Інвестиційна стратегія як основа управління інвестиційною діяльністю підприємства. Інвестиційний проект як об'єкт управління. Схеми фінансування інвестиційних проектів.

Управління рамками проекту, вибір моменту початку і моменту закінчення проекту. Прийоми та методи урахування інфляції при оцінці проектів. Модифіковані методи оцінки ефективності реальних проектів. Способи та методи прийняття інвестиційних рішень

Тема 8. Обґрунтування інноваційних рішень

Стратегічне управління інноваційною діяльністю. Зміст, типи та вибір інноваційних стратегій

Обґрунтування інноваційних напрямів інноваційного розвитку (SWOT-аналіз, GAP-аналіз, Стратегічна модель Портера, Матриця БКГ, Матриця "Мак-Кінсі – Дженерал Електрик"

Оптимізація портфеля бізнес-проектів підприємства-інноватора. Проектне управління інноваціями на підприємстві. Схеми реалізації інноваційних проектів .

Методи прогнозування життєвого циклу інноваційного проекту. Динаміка обсягів споживання інновації за часом прийняття. Оцінка ефективності інвестиційних проектів.

Тема 9. Економічне обґрунтування управлінських рішень в банківській сфері

Показники зобов'язань комерційного банку. Методи управління ресурсною базою банку. Класифікація кредитів за видами забезпечення та рівнем ризику. Економічні критерії оцінки кредитного портфеля банку. Прийняття управлінських рішень щодо вибору методів

управління проблемними кредитами. Прийняття рішень в системі управління активами та пасивами банку.

Розуміння ліквідності в системі управлінням банку. Завдання та методи оцінки ліквідності банку. Нормативи ліквідності банку та прийняття рішень за їх значеннями. Підходи та критерії до управління ліквідністю банку.

Обґрунтування рішень в інвестиційній діяльності банків. Оптимізація інвестиційного портфеля банку в координатах його інвестиційної діяльності.

Тема 10. Економічне обґрунтування управлінських рішень в сфері державних фінансів та державно-приватному партнерстві

Формування рішень цільових програм бюджетів на основі ключових соціально-економічних показників. Методологія прозорості в прийнятті рішень щодо бюджетного фінансування. Оцінка прозорості місцевих бюджетів та індексу прозорості. Інтерпретація отриманих результатів оцінювання прозорості місцевого бюджету.

Визначення пріоритетних проєктів для їх реалізації через механізм державно-приватного партнерства. Етапи проєкту державно-приватного партнерства та види необхідних досліджень. Поняття техніко-економічного обґрунтування (ТЕО). Підготовка ТЕО та проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства. Аналіз альтернативних варіантів досягнення мети державно-приватного партнерства. Управління проєктом державно-приватного партнерства. Аналіз та оформлення результатів проєкту державно-приватного партнерства.

Тема 11. Економічне обґрунтування управлінських рішень в страхуванні

Управлінські рішення в сфері максимізації доходів страхових компаній. Обґрунтування рішень управління капіталом страхової компанії. Оцінка фінансового стану страховика. Управління платоспроможністю страхової компанії.

Економічне обґрунтування складу страхових резервів та їх вплив на забезпечення фінансової стабільності страховика. Технічні резерви страховика та обґрунтування їх розміру. Особливості формування та управління резервами зі страхування життя. Рішення про розміщення страхових резервів.

Економічне обґрунтування та мотиви реорганізації та ліквідації страхових компаній. Умови, джерела і програма санації страхових організацій.

Економічне обґрунтування договорів перестрахування (пропорційне та непропорційне перестрахування).

Тема 12. Економічне обґрунтування управлінських рішень в умовах ризику і невизначеності

Поняття ризику, його види. Правила і критерії прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику. Психологія поведінки у ситуаціях ризику та використання механізму інтуїції для розробки рішень.

Абсолютні та відносні міри ризику, умови застосування цих показників. Метод еквівалента певності як можливість передбачення рівня ризику отримання грошових надходжень від інвестицій. Складові та джерела ризиків в управлінні. Ризики та їх оцінка в банківській діяльності.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин												
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання						
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1.	Сутнісна характеристика управлінських рішень	8	2	0	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
2.	Технологія прийняття та реалізації управлінських рішень	8	2	0	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
3.	Методи прийняття управлінських рішень	10	4	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
4.	Системи стратегічного вимірювання економічних результатів управління	10	4	0	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
5.	Методи прогнозування при обґрунтуванні управлінських рішень	8	2	0	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
6.	Обґрунтування управлінських рішень із фінансування діяльності підприємства	8	2	0	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
7.	Економічне обґрунтування рішень в інвестиційній сфері	10	4	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
8.	Обґрунтування інноваційних рішень	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
9.	Економічне обґрунтування управлінських рішень в банківській сфері	9	4	2	-	-	3							

10.	Економічне обґрунтування управлінських рішень в сфері державних фінансів та державно-приватному партнерстві	9	4	2	-	-	3						
11.	Економічне обґрунтування управлінських рішень в страхуванні	9	4	2	-	-	3						
12.	Економічне обґрунтування управлінських рішень в умовах ризику та невизначеності	8	2	2	-	-	4	-	-	-	-	-	-
	Всього годин:	105	36	14	-	-	55	-	-	-	-	-	-

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до кожної теми.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- ситуаційні завдання;
- побудова логічних схем;
- розрахункові вправи;
- роздатковий матеріал.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;

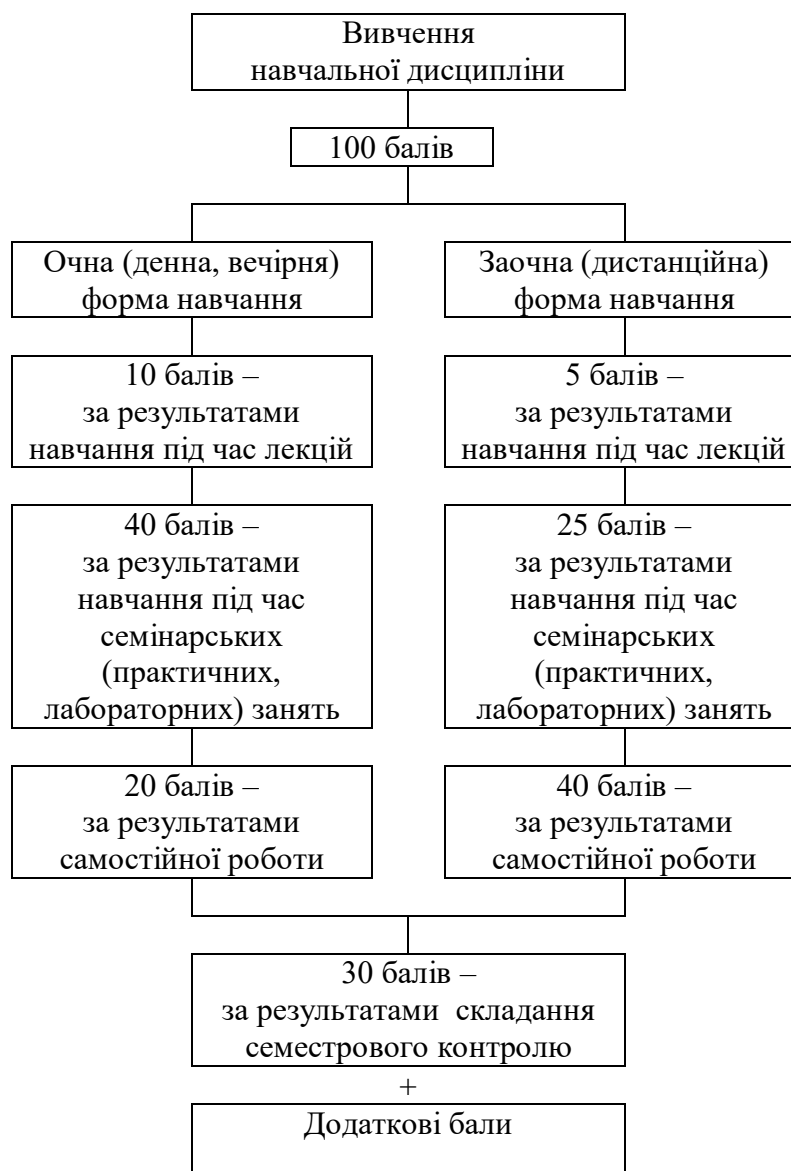
4) захист підготовленого звіту про виконання ІНДЗ.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмового екзамену / з використанням тестових технологій, у тому числі комп'ютерних.

Структура екзаменаційного білету включає два теоретичних питання та тестові завдання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Балджи М.Д. Економічний ризик та методи його вимірювання. Навчальний посібник. – Харків: Промарт, 2015. – 300 с.
2. Балджи М.Д. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків: Навчальний Посібник / М.Д. Балджи, В.А. Карпов, А.І. Ковальов, О.О. Костусев та ін.. – Одеса: ОНЕУ, 2013. – 670 с.
3. Бойченко О. В. Автоматизація управлінських рішень в інформаційно-телекомунікаційних системах спеціального призначення: монографія / О. В. Бойченко, В. П. Квасніков ; Нац. авіац. ун-т. – Сімф. : ДІАЙПІ, 2011. – 291 с.
4. Гладунський В. Н. Системний підхід до розроблення і прийняття управлінського рішення (логіко-педагогічні аспекти): монографія / В. Н. Гладунський ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. – К. : УБС НБУ, 2011. – 207 с.
5. Дубровін В. І. Прийняття рішень у процесі управління ризиками проектів: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. І. Дубровін, В. М. Льовкін ; Запоріж. нац. техн. ун-т. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2012. – 195 с.
6. Євдокимова Н. М. Економічне управління підприємством: навч. посіб. / Н. М. Євдокимова, Л. П. Батенко, В. А. Верба та ін. – К.: КНЕУ, 2011. – 327 с.
7. Марушевський Г. Б. Інтеграція управлінських рішень для збалансованого розвитку: посібник / Г. Б. Марушевський . – Київ : Центр екол. освіти та інформації, 2014. – 249 с.
8. Менеджмент: прийняття управлінських рішень. Практикум: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Щербина [та ін.] ; Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана", Центр магист. підготов. – К. : КНЕУ, 2011. – 190 с.
9. Методи та системи підтримки прийняття рішень в управлінні еколого-економічними процесами підприємств: навч. посіб. / [В. С. Пономаренко та ін.] ; Харк. нац. екон. ун-т. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2012. – 271 с.
10. Моделі і методи прийняття управлінських рішень: навч. посіб. для студентів ВНЗ / К. Ф. Ковальчук та ін.]; Нац. металург. акад. України. – Дніпропетровськ : Герда, 2014. – 115 с.
11. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків. навч. посіб. / За заг. ред. Донець Л. І. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 472 с.
12. Петруня Ю. Є. Прийняття управлінських рішень: навч. посіб. – 2-ге вид. / Ю.Є. Петруня, В. Б.Говоруха, Б. В. Літовченко та ін., за ред. Ю. Є. Петруні. – К.: ЦУЛ, 2011. – 216 с.
13. Полінкевич О. М. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків : навч. посіб / О. М. Полінкевич, І. Г. Волинець. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 336 с.
14. Поленкова М.В. Економічне обґрунтування інженерних рішень / М.В. Поленкова – Чернівці. ЧДТУ, 2016. – 71 с.
15. Посилкіна О. В., Деренська Я. М. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків: Метод. реком. до викон. самот. роботи для студ. спец. 6.030504 «Економіка підприємства» ден. форми навч. / О.В. Посилкіна, Я.М. Деренська – Х: Вид-во НФаУ, 2015. – 63 с.
16. Семенова К.Д. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: Навчальний посібник./ К. Д. Семенова– Одеса: ОНЕУ, 2013 . – 194 с.
17. Островська О. А. Управління фінансовою санацією підприємства. Практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. А. Островська, О. Б. Соколова. – К. : КНЕУ, 2013. – 176 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. № 40-ІУ // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2002. – № 36. – с. 266

2. Адлер, О.О. Економічна діагностика: практикум / Адлер О. О. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – 91 с.
3. Акаєв Ш.М. Механізми обліково-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень у галузях економіки: монографія / Ш. М. Акаєв, Н. В. Маєвська та ін.; під. ред. канд. екон. наук, доц.. – Макіївка : Ноулідж, Донец. від-ня, 2011. – 409 с.
4. Бакуменко В. Д. Прийняття рішень в державному управлінні: навч. посіб. : у 2 ч. /В. Д. Бакуменко ; Акад. муніципал. упр. – К. : ВПЦ АМУ, 2010. Ч.1: Теоретико-методологічні засади. – 2010. – 276 с
5. Бакуменко В. Д. Прийняття рішень в державному управлінні: навч. посіб. : у 2 ч. /В. Д. Бакуменко ; Акад. муніципал. упр. – К. : ВПЦ АМУ, 2010. Ч. 2 : Науково-прикладні аспекти. – 2010. – 296 с.
6. Балан О. С. Класифікація управлінських рішень при розробці та супроводі інвестиційного проекту промислового підприємства / О. С. Балан, О. А. Котляр // Економічний форум . – 2013. – № 3. – С. 111-118.
7. Букреева Д.С. Бюджетування діяльності підприємств. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з практичних занять (для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань «Управління та адміністрування» напряму підготовки 072 Фінанси, банківська справа та страхування) / Д.С. Букреева ; М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Дніпро : НГУ, 2017. – 58 с.
8. Галушко В.П. Методи та процеси прийняття управлінських рішень: монографія / В.П. Галушко; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України, Навч.-наук. ін-т бізнесу. – К. : Компринт, 2013. – 343 с.
9. Говорушко Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку [текст] монографія / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 168 с.
10. Голинська О.В. Методологія оцінки прозорості місцевих бюджетів / О.В. Голинська, А.О. Матвієнко – Київ: Фонд Східна Європа, 2017. – 73 с.
11. Гринчуцька С.В. Конспект лекцій з курсу “Системи прийняття рішень” / С. В. Гринчуцька – Тернопіль, ТНТУ імені І. Пулюя, 2017. – 130с.
12. Дегтяр А. О. Управлінські рішення в органах державної влади: монографія / А. О. Дегтяр, В. Ю. Степанов, С. В. Тарабан ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. А. О. Дегтяра. – Х. : С. А. М, 2010. – 275 с.
13. Дудар А. В. Прийняття рішень в управлінні підприємством / А. В. Дудар // Регіональна бізнес-економіка та управління . – 2013. - № 1. – С. 62-65.
14. Дяченко Н. П. Вплив прогновної інформації на підготовку та прийняття рішень в управлінні / Н. П. Дяченко // Ефективність державного управління . – 2013. – Вип. 34. – С. 254-259
15. Журавка Ф.О. Оцінка ефективності реалізації державних цільових програм у соціальній сфері / Ф.О. Журавка, Н.В. Овчарова // БІЗНЕСІНФОРМ . – 2014. – № 6. – С. 202 - 206
16. Заросило А.П. Застосування методів управлінського аналізу в діяльності бюджетних установ/ А.П.Заросило //Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2016. – Вип. 20. – С. 176-180
17. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент: Підручник./ С.М. Ілляшенко – Суми: ВТД –Університетська книга, 2010. – 334 с.
18. Ілляшенко С.М. Інноваційний розвиток: маркетинг і менеджмент знань: монографія / С.М. Ілляшенко. – Суми: ТОВ «Діса плюс», 2016. – 192 с.
19. Корват О. В. Управління доходами страхової компанії / О. В. Корват, Н.К. Мамедов // Ефективна економіка. – 2019. – № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7411>

20. Костюк В. О. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємств міського господарства : підручник / В. О. Костюк ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 233 с.
21. Костриченко В.М. Методичні вказівки до виконання практичних завдань з дисципліни «Обґрунтування господарських рішень підприємств і оцінювання ризиків» студентами спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Частина 1 / В.М. Костриченко, Ю.В. Красовська, Н.Е. Ковшун, О.І. Левун – Рівне: НУВГП, 2017. – 51 с.
22. Кужелев М.О. Фінансова гнучкість прийняття рішень в інвестиційній діяльності банків [текст] монографія / М. О. Кужелев., М. О. Житар. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 176 с.
23. Лачкова В.М. Фінансовий менеджмент у банку: навч. Посібник / В.М. Лачкова, Л.І. Лачкова, І.Л. Шевчук – Харків: Іванченко І.С., 2017 – 180 с.
24. Микитюк В.М. Основи економічного аналізу: навч.-метод. посібник / В. М. Микитюк, Т. М. Паламарчук, О. П. Русак та ін. – Житомир: Рута, 2018. – 440 с.
25. Овсюченко Ю. В. Оцінка діяльності підприємств та прийняття управлінських рішень монографія / Ю. В. Овсюченко ; Харк. нац. ун-т радіоелектрон. – Х. : ХНУРЕ, 2010. – 200 с.
26. Передерій Л. В. Прогнозування для підтримки прийняття рішень в управлінні економічними об'єктами (частина I) / Л. В. Передерій // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу . – 2013. – № 1. – С. 61-66.
27. Половян Н. С. Методи прийняття управлінських рішень: навч. посіб. для студ. екон. та упр. спец. / Н. С. Половян ; Донец. нац. ун-т. – Донецьк : Норд-Прес, 2010. – 236 с.
28. Практичний посібник з підготовки техніко-економічного обґрунтування та застосування методики проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства – Київ: Бізнес Центр «Горизонт», 2012. – 100 с.
29. Скітер І. С. Математичні методи прийняття управлінських рішень: навч. посіб. для студ., які навчаються за галуззю знань "Менеджмент і адміністрування" / Скітер І. С., Ткаленко Н. В., Трунова О. В. ; Черніг. держ. ін-т економіки і упр. – Ніжин : Орхідея, 2011. – 247 с.
30. Світлична О.С. Управління фінансами страхових організацій: навч. пос./ О.С. Світлична, Н.М. Сташкевич – Одеса: Атлант, 2015 – 258 с.
31. Сокиринська І. Г. Страховий менеджмент. Навчальний посібник / І.Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова, І.Г.Аберніхіна – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – 300 с.
32. Сухарева Л.О. Контроль управлінських рішень: системний підхід: монографія / Л. О. Сухарева, В. М. Стефківський ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2013. – 236 с.
33. Юрков О.С. Теорії прийняття рішень: курс лекцій / О.С. Юрков. – Мукачево: МДУ, 2016. – 135 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> – офіційний сайт Верховної Ради України;
2. <http://www.nbu.gov.ua> - офіційний сайт Національного банку України
3. <http://www.ukrstat.gov.ua> - офіційний сайт Державної служби статистики України;
4. <http://www.president.gov.ua> – офіційний сайт Президента України;
5. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України;
6. <http://www.dkrp.gov.ua/> – офіційний сайт Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва;
7. <http://www.management.com.ua> – інтернет-портал для управлінців;
8. <http://infomanagement.ru> – інформаційний сайт для менеджерів;
9. <http://www.me.gov.ua> - офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України.

Розробник програми:

Викладач дисципліни – професор кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, доцент
_____ Павло ІЖЕВСЬКИЙ

26 жовтня 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

27 жовтня 2020 року, протокол № 3

Завідувач кафедри _____ Віктор СИНЧАК

27 жовтня 2020 року

Декан факультету управління та економіки _____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

27 жовтня 2020 року

Погоджено методичною радою університету 20 листопада 2020 року, протокол № 3

Голова методичної ради _____ Ірина КОВТУН

20 листопада 2020 року